

Міністерство освіти та науки України

Тернопільський національний економічний університет

Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота з економічної теорії на тему:
«Макроекономічний аналіз зовнішньої торгівлі країни»

Студентки 2 курсу групи ЕА-21

Смик А.Р.

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Шиманська О.П.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль 2017

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Теорії міжнародної торгівлі	5
Розділ 2. Сучасний стан та макроекономічний аналіз зовнішньої торгівлі України.....	7
Розділ 3. Проблеми та перспективи покращення зовнішньої торгівлі України	17
Висновки.....	21
Список використаної літератури.....	22

Вступ

Зовнішня торгівля — це торгівля однієї країни з іншими, яка складається з вивозу (експорту) і ввозу (імпорту). Міжнародна торгівля у широкому розумінні охоплює всяку обмінну діяльність, як товарами, так і іншими продуктами людської праці. Зовнішня торгівля України - це об'єкт національного державного регулювання і вона напряму пов'язана з торговельним балансом країни та здійснюється на основі Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність». [1]

На сьогоднішній день займатись зовнішньоекономічною діяльністю мають право всі підприємства, за умови відповідного статусу, чинного законодавства, для її реалізації потрібно придбати ліцензію на вивіз товару за межі України, яка надається міністерством.

Будь-якій державі для успішного функціонування на всесвітньому ринку необхідно мати свою зовнішньоекономічну інфраструктуру, яка може забезпечити просування товарів чи послуг від виробника до споживача в інші країни. Країна, яка не має зовнішньоекономічної інфраструктури, змушена нести великі втрати для забезпечення доступу до зовнішньоекономічної інфраструктури інших держав (для оплати транспортування, страхових та банківських послуг, послуг торгових домів).

Економісти довели, що зовнішня торгівля впливає на позитивне зростання ВВП, вона є основним джерелом формування доходів суб'єктів фінансових відносин. [2]

Актуальність дослідження полягає в тому, що сучасний розвиток зовнішньої торгівлі відбувається за умови інтеграційних процесів, що сприяють розвитку конкурентних ринків. Відповідно це стимулює ефективніше розподіляти економічні ресурси. Структура та напрямки торгівлі набувають політичного забарвлення і стають предметом боротьби між різними політичними силами.

Предмет – особливості розвитку зовнішньої торгівлі країни.

Об'єкт дослідження - власне зовнішня торгівля.

Мета курсової роботи – макроекономічне дослідження зовнішньої торгівлі країни.

Щоб досягнути цю мету, поставлено завдання:

1. Дослідити економічні чинники, які впливають на зовнішньоекономічну торгівлю.
2. Аналізувати сучасний стан і розвиток зовнішньої торгівлі України.
3. Виявити проблеми та перспективи покращення зовнішньої торгівлі України.

Розділ 1. Теорії міжнародної торгівлі

Теорії міжнародної торгівлі пов'язані з обґрунтуванням різних моделей міжнародної торгівлі, які створювались для пояснення різноманітних ідей по відношенню до обміну товарами і послугами, що здійснювались при пересіканні державних кордонів на світовому рівні. Кожна теорія є відображенням поглядів свого часу, тому теорії удосконалювались, пристосовуючись до змін світових тенденцій міжнародної торгівлі.

Розрізняють такі теорії міжнародної торгівлі:

1. Меркантилізм. Зміст теорії: багатство країни полягає у володінні нею золотом та сріблом, для досягнення цієї мети держави повинні: експортувати більше товарів та послуг, ніж імпортувати. І тому регулювати зовнішню торгівлю саме для збільшення експорту та зменшення імпорту.

2. Теорія абсолютних переваг (теорія торгівлі А. Сміта). Зміст теорії: країни екпортують ті товари, які вони виробляють з меншими витратами, та імпортують ті товари, у виробництві яких абсолютна перевага належить їх торговим партнерам.

3. Теорія порівняльних переваг. Зміст теорії: якщо країни спеціалізуються на виробництві тих товарів, які вони можуть виробляти з меншими альтернативними витратами, то торгівля буде взаємовигідною для обох країн, незалежно від того чи є виробництво в одній з них абсолютно більш ефективним, ніж в іншій.

4. Теорія розміру країни. Зміст теорії: через те, що країни з більшою територією зазвичай мають більш різноманітні кліматичні умови та природні ресурси, вони у загальному ближче до економічної самодостатності, ніж малі за розміром країни.

5. Теорія співвідношення факторів виробництва. Зміст теорії: товари, які потребують для свого виробництва значних затрат та невеликих затрат, екпортуються в обмін на товари, які продукуються з використанням

факторів у оберненій пропозиції. Так, у прихованому вигляді експортуються надлишкові фактори та імпортують дефіцитні фактори виробництва.

6. Теорія вирівнювання цін на фактори виробництва. Зміст теорії: міжнародна торгівля призводить до вирівнювання абсолютних та відносних цін на гомогенні фактори виробництва у торгуючих країнах (гомогенний капітал – це капітал, який має однакову продуктивність та ризикованість; гомогенна праця - це праця з однаковим рівнем підготовки, освіти та продуктивності; гомогенна земля – це земля з однаковою родючістю, станом ґрунтів тощо).

7. "Парадокс Леонт'єва". Зміст теорії: трудонасичені країни експортують капіталомістку продукцію, тоді як капіталонасичені – трудомістку.

8. Теорія життєвого циклу товару. Зміст теорії: багато нових виробів спочатку будуть вироблятися у країнах, де ці товари були вивчені та розроблені. Це майже завжди промислово розвинуті країни.

9. Теорія подібності країн або теорія перехресного попиту. Зміст теорії: значна частка обсягу міжнародної торгівлі припадає на торгівлю виробами між розвинутими країнами, бо у них є подібні сегменти ринку. Теорія пояснює торгівлю не з боку пропозиції товарів, а з боку попиту на них.

10. Теорія конкурентних переваг М. Портера. Зміст теорії: на міжнародному ринку конкурують не країни, а фірми і успіх на ньому залежить від правильно вибраної конкурентної стратегії.

Розділ 2. Сучасний стан та макроекономічний аналіз зовнішньої торгівлі України

Зовнішня торгівля України — діяльність суб'єктів господарської діяльності України та інших держав, яка має місце як на території України, так і за її межами і яка зводиться до посередництва між виробниками і споживачами по здійсненню угод купівлі-продажу товарів або послуг. Зовнішня торгівля України поділяється на експортну — рух товарів або послуг від українського виробника до іноземних споживачів, та імпорتنу — рух товарів/послуг від іноземного виробника до українських споживачів.

Україна належить до держав з високим рівнем відкритої економіки, на яку припадає 0,07% світового ВВП і 0,3% світового експорту. У 2006 р. зовнішньоторговельні операції з товарами Україна здійснювала з партнерами із 211 країн світу.

У 2016 році загальна вартість українського товарного експорту склала 36,4 млрд. доларів. США (або 32,9 млрд. євро), що на 4,6% менше порівняно з аналогічним періодом минулого року. Слід зазначити, що порівняно з 2013 роком обсяги українського товарного експорту у вартісному виразі зменшилися на 43% (таблиця1) [3].

Таблиця 1

Рік	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Зовн. оборот	94628	123938	170746	99911	129378	170962	173701	16272	126224	85475	62301
Експорт	45874	58287	78744	49301	63190	82107	82337	78148	65423	46251	44885
Імпорт	48754	65651	92002	50610	66188	88855	91364	84573	60802	42518	44548
Сальдо	-2880	-7364	-13258	-1309	-2998	-6748	-9027	-6425	4621	3733	-337

млрд. дол. США

У зв'язку з військовими подіями на сході держави, падінням економіки, знеціненням гривні, великою інфляцією, експорт України невинно зменшується, і його обсяг у 2016 році становив 44 885 млрд. доларів США.

Щодо імпорту можна спостерігати більш позитивну картину, адже у 2016 році – по відношенню до 2015 року – відбувся приріст на 2 030 млрд. доларів. Порівняно із 2015 роком експорт скоротився на 3%, імпорт збільшився на 4,7%. Сальдо зовнішньоторговельного балансу становило 337,3 млн. доларів. У 2015 році позитивне сальдо становило 3 733 млрд. доларів.

Розвиток зовнішньоекономічної діяльності України проходить у складних умовах під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів. Це погіршення кон'юнктури для вітчизняного виробника зовнішніх ринках, неактивність влади України щодо розробки стратегії розвитку конкурентно-спроможного експортоорієнтованого національного товаровиробника, падіння національного виробництва. Негативно на розвиток зовнішньої торгівлі впливають бартерні операції, частка яких помітно зменшується [2].

Зовнішня торгівля включає товарну і регіональну структури.

Основні ознаки регіональної структури зовнішньої торгівлі України:

1. Україна співпрацює майже з 160 країнами світу.
2. Усі регіони (за винятком Донецької та Луганської областей, АР Крим) задіяні у зовнішньоторговельних операціях, найбільший відсоток питомої ваги припадає на Дніпропетровську, Київську області.
3. До найголовніших партнерів зовнішньої торгівлі відносять ЄС, США, дещо менше РФ, у світлі сьогоденних подій. На них припадає приблизно 2/3 обсягу зовнішньої торгівлі України. 9
4. Україна займала головне місце серед зовнішньоекономічних партнерів РФ, але взаємне співробітництво істотно знизилось внаслідок конфлікту між державами.

5. Співробітництво України з ЄС за останні декілька років дуже зросло, що відображається ефективними показниками розвитку економіки. Вони співпрацюють у рамках "Угоди про партнерство і співробітництво" (1992 р.)

6. Відсоток товарообмінних операцій України зі Сполученими Штатами Америки не перевищує навіть 4% від всього обсягу. Україна займає 68 сходинку серед 200 економічних партнерів США.

Характеристика товарної структури зовнішньої торгівлі:

1. товарна структура зовнішньоторговельних операцій України охоплює більш як 20 номенклатурних груп, серед яких переважає виробництво недорогоцінних металів та виробів з них (45%), мінеральних продуктів (10%), механічного обладнання, машин та механізмів, електрообладнання та їх частин, пристроїв для запису чи відтворення зображення та звуку (9%), продукції хімічної та взаємозалежних галузей промисловості (8%)

2. у вітчизняному експорті з ЄС переважає постачання сировини та продовольчих товарів, також чорних і кольорових металів, добрива, бавовни та волокна, масла й жирів, хімічної продукції. З Європейського Союзу Україна імпортує продовольчі товари, машини та обладнання

3. у структурі експорту з України до США збільшується частка чавуну і скорочується частка сталі; збільшується експорт нафти й нафтопродуктів, бітумних сумішей, озокериту. Український найбільше імпортує із США ядерні реактори, котли, обладнання та продовольчих товарів[5].

Зовнішньоторговельний оборот формується вартістю експорту та вартістю імпорту. Україна належить до держав, з відкритим типом економіки.

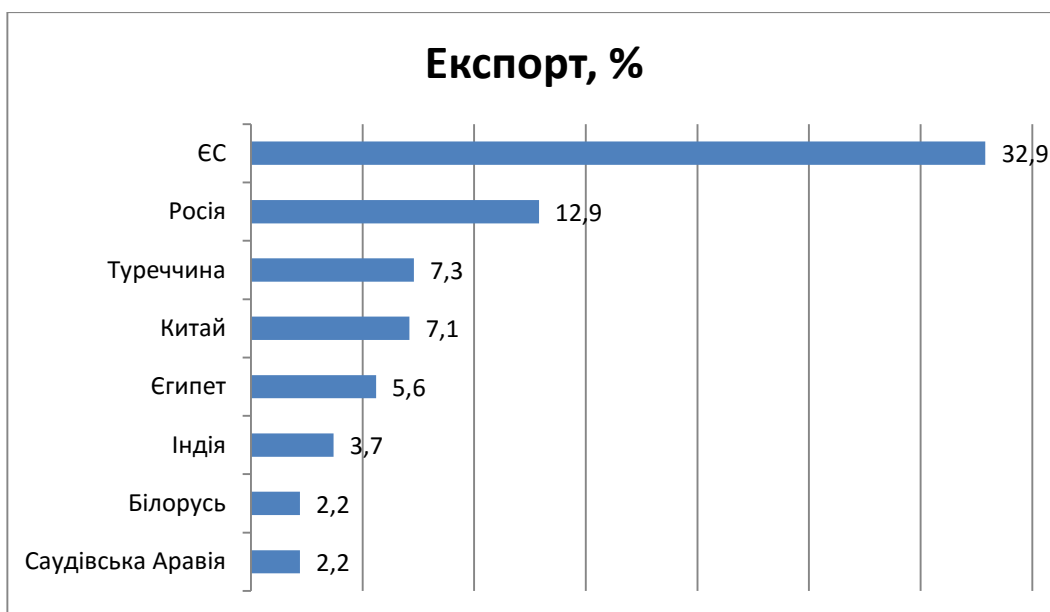


Рис. 1 Основні торговельні партнери України

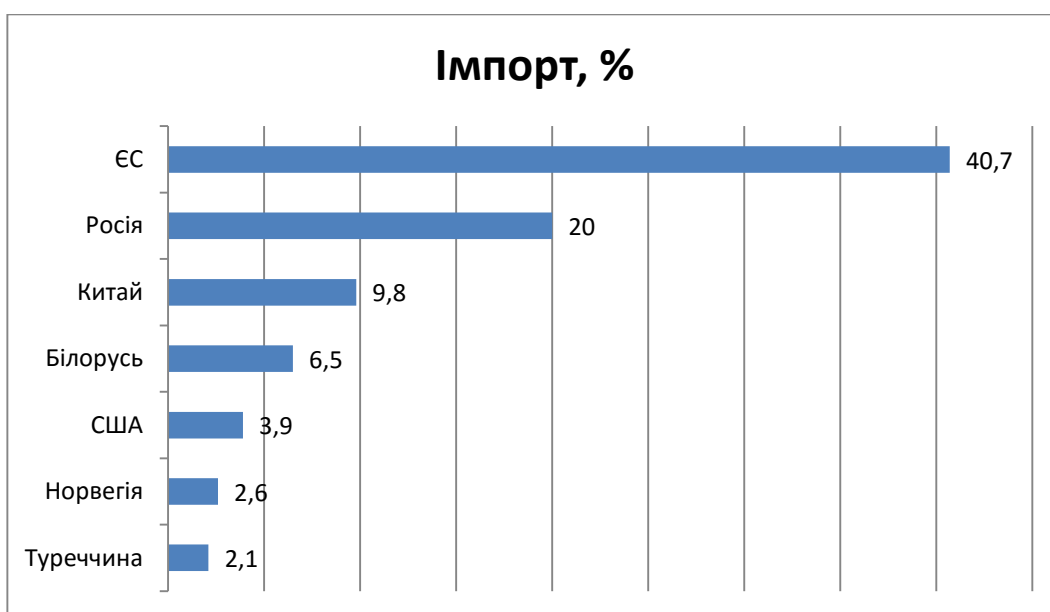


Рис. 2 Основні торговельні партнери України

За даними рис.1 можна зробити висновок, що головними зовнішньоекономічними партнерами України є держави ЄС (32,9%), Росія (12,9%), Туреччина (7,3%) та Китай (7,1%). Важливе місце займають Єгипет, Індія, Білорусь та Саудівська Аравія. За даними рис.2 найважливішими країнами-імпортерами нашої держави є Росія (20%), Китай (9,8%), Білорусь (6,5%) та країни ЄС (40,7%). Значною є частка США, Норвегії та Туреччині у даній структурі [8].

Таблиця 2

Товарна структура експорту в зовнішній торгівлі України 2013-2016 рр. [5]

тис. дол. США

Товар	2013	2014		2015		2016	
	Тис, грн..	Тис, грн..	% до 2013р	Тис, грн..	% до 2014	Тис, грн..	% до 2015
Продукти тваринного походження	1084105,1	383453,8	104,4	823434,9	81,2	257569,8	86,4
Продукти рослинного походження	8875943,5	3331019,8	111,1	7971492,5	91,2	2934160,4	101,7
Жири та олії тваринного або рослинного походження	3507131,8	1723635,0	112,9	3299799,1	86,3	1597632,6	121,1
Мінеральні продукти	7494933,0	3101915,3	105,9	3099490,6	50,8	1004606,5	76,5
Продукція хімічна	4327295,8	1466446,9	74,4	2130843,6	69,8	605972,8	62,5
Полімерні матеріали, пластмаси	787814,4	265257,2	85,9	412557,1	70,4	150655,6	95,4
Деревина і вироби з деревини	1144395,4	533189,1	119,9	1107197,0	87,7	472571,3	107,7
Текстильні матеріали та вироби	811128,7	337640,8	105,0	634219,5	80,7	263292,0	107,6
Вироби з каменю, гіпсу, цементу	583131,6	192884,0	86,3	331570,9	69,2	105596,5	81,5
Дорогоцінне або напівдорогоцінне	118413,9	27704,1	55,0	82031,4	50,8	16369,5	73,9

каміння							
Недорогоцінні метали та вироби з них	17570747,8	7000030,2	92,7	9470719,2	62,2	3124852,8	73,8
Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	6975000,3	2581658,2	96,6	3940855,8	69,7	1401275,2	89,9
Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби	3344025,0	839780,7	55,1	679179,3	46,1	210724,8	86,5
Прилади та апарати оптичні, фотографічні	296264,1	110248,2	98,1	158568,5	68,3	54411,4	95,0

За даними таблиці 2 можна зробити висновок, що основні експортні товари України – чорні метали, зернові культури, жири та олії тваринного чи рослинного походження, залізничні локомотиви, ядерні реактори, електричні машини, вироби з металів, добрива, насіння і плоди олійних рослин, деревина і вироби з деревини, папір та картон, пластмаси, полімерні матеріали, сіль, сірка, молочні продукти, мед, меблі, органічні хімічні сполуки, одяг, алкогольні та безалкогольні напої, тютюн.

Металургія, сільське господарство, машинобудівна та хімічна промисловості становлять 80% експорту нашої держави. Основу товарної структури експорту становлять недорогоцінні метали та вироби з них, продукція хімічної промисловості, мінеральні продукти. Характерною рисою галузей, які спрямовані на експорт є високий рівень залежності від кон'юнктурних коливань на світових ринках. Впродовж останніх років підросли ціни на експорт чорних та кольорових металів, продовольчих

товарів, хімікатів та окремих видів продукції машинобудування. Внаслідок приєднання України до СОТ в 2008 р. нині вона має рівні права на світових товарних ринках. В результаті для зарубіжних країн став більш доступним цілий перелік українських товарів металургійної, хімічної, машинобудівної галузей та сільського господарства. Україна характеризується низькими показниками експорту високотехнологічних товарів та послуг.

У поставках за кордон все більше значення набувають сировина, продукція сільського господарства та сегменти харчової промисловості на шкоду товарам з високою доданою вартістю і машинно-технічної продукції. У першому півріччі 2016 р. вартісні обсяги поставок по групах «Продукція хімічної промисловості», «Метали» і «Мінеральні продукти» впали на 23-37%, по групі «Машини та обладнання» - на 6%. У той же час лідером приросту стала стаття «Жири та олії тваринного або рослинного походження».

Експорт по групі «засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавальні засоби» впав з 2013 р. більш ніж в три рази. Частка машин і устаткування залишалася відносно стабільною: в середньому близько 10%. Однак в 14 грошовому вираженні втрати склали понад 40% (3,9 млрд. дол. в 2015р. проти 6,8 млрд. в 2013 р).

Поряд з зерновими культурами, послідовно зростають також поставки за кордон масложирової продукції. Ця галузь є найбільш «експортоорієнтованою»: на зовнішні ринки поставляється, зокрема, близько 90% всього виробленого в Україні соняшникової олії. За підсумками першого півріччя 2016 р. стаття «Жири та олії тваринного або рослинного походження» показала приріст на 22% до аналогічного періоду 2015р., при цьому питома вага цієї категорії виріс в 2013-2015 рр. з 5,6% до 8,7% в загальній структурі експорту. Однак понад 90% продукції, що поставляється за кордон продукції - це нерафінована олія, що не дозволяє віднести даний сегмент до категорії товарів з високою доданою вартістю.

Таблиця 3

Товарна структура імпорту в зовнішній торгівлі України 2013-2016 рр. [5]

тис. дол. США

Товар	2013	2014		2015		2016	
	Тис, грн..	Тис, грн..	% до 2013 р	Тис, грн..	% до 2014	Тис, грн..	% до 2015
Продукти тваринного походження	892122,8	1124129,2	60,8	548170,2	48,8	267112,8	127,3
Продукти рослинного походження	2669782,0	2031639,0	77,9	1146186,3	56,4	697895,2	110,5
Жири та олії тваринного або рослинного походження	403328,4	301702,6	74,8	182338,9	60,4	93591,1	146,1
Мінеральні продукти	22362099,8	16095408,2	72,3	11689985,7	72,6	2663596,6	48,4
Продукція хімічна	8435346,6	6782170,4	80,7	5009163,1	73,9	2387276,2	116,3
Полімерні матеріали, пластмаси	4592891,4	3638093,5	79,7	2346219,1	72,7	1099797,4	113,4
Деревина і вироби з деревини	416010,4	294518,7	72,9	148211,0	50,3	69742,9	130,5
Текстильні матеріали та вироби	2434672,9	1883342,3	78,4	1414595,1	75,1	549217,9	109,2
Вироби з каменю, гіпсу, цементу	1140777,3	801479,4	70,1	509976,3	63,6	206985,4	115,2

Дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння	690292,9	296840,0	43,0	71870,3	24,2	21353,5	59,8
Недорогоцінні метали та вироби з них	5002923,2	3324372,1	67,1	2004239,5	60,3	834730,1	113,3
Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	12470050,3	8720756,2	73,6	6273379,8	71,9	2466917,5	127,4
Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби	5901462,9	2648153,7	45,3	1743638,6	65,8	1062657,3	179,7
Прилади та апарати оптичні, фотографічні	1094273,8	672923,4	62,5	463826,4	68,9	190349,7	109,7

За даними таблиці 3, можна сказати, що у загальному обсязі імпорту товарів переважають мінеральні продукти, машини, устаткування, продукція хімічної промисловості, засоби транспорту. До імпортних товарів відносять мінеральні палива, нафту, засоби наземного транспорту, фармацевтичну продукцію, різноманітну хімічну продукцію, чорні метали, оптичні прилади та апарати, ефірні олії, взуття, культивовані перли, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння, какао, риба і ракоподібні, дубильні екстракти.

Що стосується імпорту, то близько 80% всіх поставок в Україну становлять машини і устаткування, мінеральні продукти, продукція хімічної промисловості, транспортні засоби, полімерні матеріали та метали.). У порівнянні з 2015 р. імпорт в першому півріччі 2016 р. знизився на 4% за

рахунок двократного падіння по групі «Мінеральні продукти». У той же час всі інші значущі групи продемонстрували зростання в середньому на 13%.

Слід також очікувати подальшого зростання імпорту з країн ЄС відповідно до Угоди про створення Зони вільної торгівлі, в рамках якого з 01.01.2016 р. Україна скасувала мита приблизно на 70% всієї продукції з Європи. За підсумками першого півріччя 2016 р. імпорт з ЄС зріс на 4,1%.

За оцінками НБУ, у 2017 році очікується зростання в імпорті товарів - на 11%. У тому числі зростання енергетичного імпорту товарів на 33,5% буде обумовлено нарощуванням імпорту вугілля і коксу через припинення його постачання з ОРДЛО (окремі райони Донецької та Луганської областей), а також зростанням цін на нафтопродукти та газ. Основним драйвером не енергетичного імпорту залишиться продукція машинобудування, перш за все через зростання попиту з боку аграріїв. Крім того, очікується зростання імпорту продовольчих товарів в результаті поступового відновлення споживчого попиту.

Що ж стосується металопродукції, керамічних виробів, то падіння імпорту по ним пояснюється різким скороченням будівельних робіт, а також обвалом в машинобудуванні. Впав якраз імпорт мінеральних продуктів - на 15,2%, і енергоресурсу - на 25,2%. Більш того, в 2015 р. частка ввезення продукції паливно-енергетичного комплексу в загальному обсязі імпорту повернулася на рекордний рівень 2013 р. І це - на тлі зниження цін на енергоносії і різкого зниження їх споживання промисловістю з урахуванням обвалу промвиробництва. Знизився імпорт нафтопродуктів у 2015 р. на 2,8 млрд. дол. США (або 42,4%) та газу на 18%. Позитивні зрушення відбулися в імпорті добрив та електроенергії в 2015 р. аж на 20,5 разів.

Впродовж 2013-2015 рр. спостерігається невпинне зменшення частки імпорту в структурі зовнішньої торгівлі України на 35% з позначки 84 573 млн. дол. США до 42 518 млн. дол. США. Причинами цього є зменшення обсягів постачання товарів з Російської Федерацією та країн СНД, ослаблення гривні, підвищення цін на український експорт.

Розділ 3. Проблеми та перспективи покращення зовнішньої торгівлі України

Зовнішня торгівля представляє собою процес купівлі і продажу, що здійснюється між покупцями, продавцями і посередниками в різних країнах. Він пов'язаний з безліччю практичних і фінансових утруднень для фірм, що беруть участь в ньому. Поряд зі звичайними проблемами торгівлі та комерції, які виникають в будь-яких типах бізнесу, у міжнародній торгівлі існують додаткові проблеми, наприклад, відстань, різні мови, труднощі в області транспорту, ризик в дорозі, обмеження експорту та імпорту, вивчення зовнішніх ринків, проблеми платежів, інтенсивна конкуренція.

Україна так і не змогла подолати тенденцію падіння товарообігу, незважаючи на відносно сприятливі зовнішні і внутрішні умови, зокрема, допомогу з боку урядів США і ЄС, відсутність масштабних бойових дій на Південному Сході та рекордний урожай зернових. Зовнішній товарообіг склав 33,9 млрд. дол. США, зменшившись на 10,7% в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року. Падіння, яке почалося в економіці після перемоги «революції гідності», триває.

Експорт за перше півріччя 2016 р. склав 16,6 млрд. дол. США, що на 10,2% менше в порівнянні з попереднім роком, а імпорт - 17,3 млрд. дол. США (знизився на 4,5%). Важливо, що зовнішньоторговельне сальдо зведено з негативним підсумком (-0,7 млрд. дол.), Тоді як в 2015 р було досягнуте невелике позитивне сальдо (+0,6 млрд. дол.). Цей факт створює додаткові проблеми для фінансової системи країни, яка відчуває гострий дефіцит твердої валюти.

Примітно, що в міру падіння товарообігу українська економіка стає все більш залежною від зовнішньої торгівлі. Питома вага витрат на кінцеве споживання у ВВП неухильно знижується з 2013 р, тоді як внесок зовнішньої торгівлі зростає. Якщо в 2013 р зовнішній товарообіг становив 75% від ВВП України, то в 2015 р - вже 83%, і тенденція до зростання зберігається в 2016 році.

Уже в першому кварталі 2016 року повністю були вибрані квоти на поставки кукурудзи, соків, меду, цукру, ячмінної крупи і муки, м'яса птиці, обробленого томатів. По пшениці і вівса квота була вичерпана в червні 2016 р. При цьому обсяг поставок з України до Євросоюзу в 2015 р. багаторазово перевищив ліміт по квотам: наприклад, по меду - в 4 рази, сокам - в 7 разів, кукурудзі - в 20 разів, тобто основна маса продукції експортувалася зі сплатою мита. Причини банальні: значна частина української аграрної продукції не відповідає чинним в Євросоюзі нормам сертифікації. Крім того, у ряду товарних груп немає реальної перспективи просування на ринках Європи, а тому перебудовувати виробництво під європейські стандарти просто не має сенсу.

В Україні відсутні перспективні ринки для збуту машинобудівної продукції, це говорить про те, що українська промисловість більше не в змозі підтримувати конкурентоздатність в даному сегменті. Немає позитивної перспективи і для металів, які до недавнього часу були найбільшою статтею українського експорту. Через зниження світових цін вартісний обсяг експорту металів впав в 2013-2015 рр. майже в два рази, а за підсумками першого півріччя 2016 року - на 24% в порівнянні з попереднім. При цьому виробництво сталі на українських підприємствах в поточному році росло: за даними World Steel Association, в січні-травні чистий приріст склав 330 тис. т. Таким чином, спроби компенсувати падіння цін зростанням фізичного обсягу поставок не увінчалися успіхом [9].

Для технічного переоснащення промисловості та переходу на європейські стандарти потрібно не менше 90 млрд. євро, але взяти ці гроші, на жаль, немає звідки. Влада не в змозі навіть стимулювати промисловий експорт за допомогою надання фінансових гарантій - в бюджеті немає на це коштів, а більшість підприємств-експортерів не володіють необхідними ресурсами ні для виконання експортних контрактів, ні для модернізації основних фондів.

В цілому зовнішньоторговельна статистика за перше півріччя 2016 р показує, що втрата російського ринку, на який поставлялася основна частина промислової продукції, запустила механізм деіндустріалізації України. Республіка скочується навіть не в 20-й, а в 19-е століття, і в недалекому майбутньому українці забудуть, що колись виробляли ракети, авіаційні двигуни, тепловози і т. Д. Деградація української економіки триває, і скоро нинішні біди - зростання цін на продовольчі і промислові товари, підвищення житлово-комунальних тарифів, банкрутство підприємств, безробіття, збільшення зовнішнього боргу, розпродаж за копійки державної власності - здадуться простим громадянам «квіточками».

Зовнішня торгівля являється головною формою міжнародних господарських зв'язків. Ріст вагомості торгівлі в глобальній економіці та її інтенсивний розвиток обумовлені об'єктивним процесом глобалізації та посиленням взаємозалежності більшості країн світу. Інтенсивності світового обміну товарів сприяв значний прогрес в розвитку міжнародного поділу праці. За динамікою і вартісними показниками вона випереджає зростання світового виробництва, рух капіталів та інші види зовнішньоекономічних зв'язків, що є однією з найважливіших характеристик сучасної світової економіки. Темпи приросту міжнародних експортно-імпортних операцій перевищують темпи зростання основних сегментів світового виробництва, в т.ч. промислових товарів, мінеральної сировини і сільськогосподарської продукції.

За останнє п'ятиріччя відбулися значні зміни в структурі зовнішньої торгівлі. Зокрема, частка послуг засобів зв'язку та інформаційних технологій дуже збільшилась в розмірах, однак скоротилась частка торгівлі сировинними товарами та продукцією сільського господарства. Географічний розподіл світової торгівлі зазнав певних змін. Частка країн, що розвиваються поступово збільшує обсяги зовнішньої торгівлі, але особливо швидкими темпами збільшуються обсяги товаропотоків з нових індустріальних країн.

Стрімкими темпами розвивається зовнішня торгівля Китаю, Індії та Бразилії, саме це їм допомогло увійти в лідери торгових країн світу.

Значна частина світового товарообігу припадає на провідні промислово розвинені країни (США, Німеччину і Японію). До найбільших торгових країн світу входять Франція, Великобританія, Італія, Канада, Нідерланди, Бельгія.

Таким чином, можна виділити наступні сучасні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі:

1. Динаміка торгівлі характеризується високими темпами розвитку
2. При загальному зростанні зовнішньої торгівлі, її динаміка в окремих країнах і регіонах різниться
3. Зовнішня торгівля зростає більш швидкими темпами, ніж загальні темпи внутрішньогосподарського розвитку країн
4. Зросли експортна і імпортна квоти багатьох країн
5. Географічна конфігурація світової торгівлі в післявоєнний період характеризується асиметрично
6. Основний потік міжнародної торгівлі припадає на взаємну торгівлю розвинутих країн
7. Змінюється товарна структура світової торгівлі.

Висновки

Зовнішня торгівля - це специфічний сектор економіки окремої держави, суб'єктами якого сьогодні є підприємницькі структури, пов'язані з реалізацією товарів (послуг, ідей) на зарубіжних ринках і частини зарубіжного товару на національному ринку. Зовнішня торгівля України є об'єктом національного державного регулювання і пов'язана з торговельним балансом країни.

Рівень зовнішньої торгівлі характеризується обсягом зовнішньоторговельного обороту, що складається з експорту, імпорту та реекспорту.

Основними показниками, що характеризують географію зовнішньої торгівлі є: обсяг експорту, імпорту, зовнішньоторговельного обороту; обсяг експорту, імпорту, зовнішньоторговельного обороту в розрахунку на душу населення; індекс експорту, імпорту, зовнішньоторговельного обороту; сальдо зовнішньої торгівлі (різниця між експортом та імпортом); товарна структура експорту та імпорту; коефіцієнти спеціалізації економіки

Україна це держава, яка має високий рівень відкритої економіки на котру припадає 0,07% світового ВВП і 0,3% світового експорту. Після здобуття незалежності Україна почала вести активну зовнішньоторговельну політику. Починаючи з 1993 року її зовнішньоекономічними партнерами було більше, ніж 180 країн світу. Можна з упевненістю сказати, що зовнішня торгівля має для України велике значення.

Зовнішня торгівля нашої держави розвивається під впливом погіршення кон'юнктури для вітчизняного виробника зовнішніх ринках, неактивності влади України щодо розробки стратегії розвитку конкурентно-спроможного експортоорієнтованого національного товаровиробника, падіння національного виробництва. Негативно на розвиток зовнішньої торгівлі впливають бартерні операції, частка яких помітно зменшується.

Список використаної літератури

1. Зовнішня торгівля: виклики і перспективи: процеси, результати, перспективи. Біла книга державної політики/ за ред. Ю.Г. Рубана – К.: НІСД, 2011. – с. 55-572.
2. Курищук В. Державна фінансова підтримка експортної діяльності в Україні/ В. Курищук// Економіст. – 2012. – №6. – с. 39-41
3. Державний комітет статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Зовнішня і міжнародна торгівля: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/25034/>
5. Зовнішня торгівля та її вплив на ВВ країни: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/vnz/reports/econom_theory/22033/
6. Зовнішня торгівля України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Зовнішня_торгівля_України
7. Основні напрямки і показники розвитку зовнішньо-економічної діяльності в Україні: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ekursova.in.ua/1r/in-04489.html>
8. Основні показники міжнародної торгівлі України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/osnovni-pokaznykumizhnarodnoyi-torgivli-ukrayiny-ta-yevrosoyuzu-u-sichni-veresni-2015>
9. Тенденції розвитку міжнародної торгівлі товарами і послугами в другій половині ХХ століття: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stud.com.ua/24961/ekonomika/tendentsiyi_rozvitku_mizhnarodnoyi_torgivli_tovarami_poslugami_drugiy_polovini_stolittya